

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2018/464

2018 m. kovo 19 d.

dėl metalų ir jodo jūriniuose vandens augaluose, halofituose ir produktuose iš jūrinių vandens augalų stebėsenos

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1881/2006 ⁽¹⁾ nustatytas arseno, kadmio ir švino didžiausias leidžiamas kiekis (toliau – DLK) maisto produktuose. Tačiau šių medžiagų DLK nėra nustatytas jūriniuose vandens augaluose ir halofituose, išskyrus minėtame reglamente nustatytą DLK maisto papilduose, kurių sudėtyje yra vien tik arba daugiausia jūrinių vandens augalų arba iš jūrinių vandens augalų gautų produktų;
- (2) šiuo metu Europos Parlamento ir Komisijos reglamentu (EB) Nr. 396/2005 ⁽²⁾ nustatyta gyvsidabrio didžiausia leidžiamoji liekanų koncentracija dumbliuose ir prokariotuose (numatytasis lygis – 0,01 mg/kg);
- (3) 2006 m. Maisto mokslinis komitetas nustatė 600 µg per parą suvartojamo jodo kiekio viršutinę ribą suaugusiems, o 1–3 metų vaikams – 200 µg per parą ⁽³⁾. Jis nurodė, kad vartojant dumblių produktus, kuriuose yra gausu jodo, visų pirma sausus produktus, galima suvartoti pernelyg didelį jodo kiekį, o tai yra pavojinga, jeigu tokių produktų sudėtyje yra daugiau nei 20 mg jodo/1 kg sausosios medžiagos ir jodo poveikį patiriantys gyventojai gyvena teritorijoje, kurioje yra endeminis jodo trūkumas;
- (4) iš turimų aptikties duomenų matyti, kad jūriniuose vandens augaluose yra didelės arseno, kadmio, jodo, švino ir gyvsidabrio koncentracijos. Kadangi halofitai taip pat auga jūros aplinkoje, galima pagrįstai manyti, kad halofitai panašiai sugeria šias medžiagas, todėl halofitų tarša šiomis medžiagomis yra panaši;
- (5) jūriniai vandens augalai ir halofitai sudaro vis didesnę tam tikrų ES vartotojų raciono dalį. Todėl būtina įvertinti, ar dėl arseno, kadmio, jodo, švino ir gyvsidabrio kiekio jūriniuose vandens augaluose ir halofituose bendras šių medžiagų poveikis pakistų tiek, kad reikėtų nustatyti arseno, kadmio ir švino DLK šiuose maisto produktuose arba keisti gyvsidabrio didžiausią leidžiamąją liekanų koncentraciją dumbliuose ir prokariotuose, arba imtis kitų veiksmų, susijusių su šiuose maisto produktuose esančio jodo poveikiu;
- (6) maisto priedų iš jūrinių vandens augalų specifikacijos yra nustatytos Komisijos reglamento (ES) Nr. 231/2012 prieduose ⁽⁴⁾. Europos maisto saugos tarnyba (toliau – EFSA) rekomendavo peržiūrėti toksiškų cheminių elementų priemaišų tam tikruose minėtuose maisto prieduose ribines vertes siekiant užtikrinti, kad šių priedų vartojimas nesukeltų didelio toksiškų cheminių elementų poveikio, visų pirma kūdikiams ir mažiems vaikams ⁽⁵⁾. Todėl turėtų būti įvertintas arseno, kadmio, jodo, švino ir gyvsidabrio maisto prieduose iš jūrinių vandens augalų ir dumblių poveikis;

⁽¹⁾ 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1881/2006, nustatantis didžiausias leistinas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas (OL L 364, 2006 12 20, p. 5).

⁽²⁾ 2005 m. vasario 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 396/2005 dėl didžiausių pesticidų likučių kiekių augalinės ir gyvūninės kilmės maiste ir pašaruose ar ant jų ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvą 91/414/EEB (OL L 70, 2005 3 16, p. 1).

⁽³⁾ *Tolerable upper intake levels for vitamins and minerals – Scientific Committee on Food – Scientific Panel on Dietetic Products, Nutrition and Allergies.* 2006 m. vasario mėn. http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/efsa_rep/blobserver_assets/ndatolerableuil.pdf

⁽⁴⁾ 2012 m. kovo 9 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 231/2012, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II ir III prieduose išvardytų maisto priedų specifikacijos (OL L 83, 2012 3 22, p. 1).

⁽⁵⁾ *Re-evaluation of agar (E406) as a food additive.* *EFSA Journal* 2016; 14(12): 4645.

- (7) arseno, švino, kadmio ir gyvsidabrio didžiausias leidžiamas kiekis pašaruose yra nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/32/EB⁽¹⁾. Kadangi tam tikrų rūšių jūriniai vandens augalai naudojami kaip pašarai, turėtų būti ištirtas metalų kiekis šių rūšių augaluose, tiek atsižvelgiant į gyvūnų sveikatą, tiek į tai, kad šie metalai patenka į gyvūninius maisto produktus;
- (8) siekiant paremti su maistu suvartojamų medžiagų poveikio vertinimą, turėtų būti renkami arseno, kadmio, jodo, švino ir gyvsidabrio aptikties įvairių rūšių jūriniuose vandens augaluose, halofituose ir produktuose iš jūrinių vandens augalų duomenys,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. valstybėms narėms bendradarbiaujant su maisto ir pašarų ūkio subjektais, 2018, 2019 ir 2020 m. vykdyti arseno, kadmio, jodo, švino ir gyvsidabrio jūriniuose vandens augaluose, halofituose ir produktuose iš jūrinių vandens augalų stebėseną. Stebėseną turėtų apimti valgomuosius halofitus, įskaitant *Salicornia europaea* ir *Tetragonia tetragonoides*, ir, atsižvelgiant į vartojimo įpročius ir paskirtį naudoti pašaruose, įvairiausių rūšių jūrinius vandens augalus, įskaitant *Ecklonia bicyclis*, *Fucus vesiculosus*, *Palmaria palmata*, *Hizikia fusiforme*, *Chondrus crispus*, *Laminaria digitata*, *Laminaria japonica*, *Saccharina japonica*, *Porphyra* ir *Pyropia* spp., *Ascophyllum nodosum*, *Ulva* sp., *Himanthalia elongata*, *Fucus serratus*, *Codium* sp., *Sacharina latissima*, *Undaria pinnatifida* ir *Alaria esculenta*, kad būtų galima tiksliai nustatyti poveikį; be to, rinkti aptikties duomenis apie maisto priedus iš jūrinių vandens augalų, be kita ko, E400, E401, E403, E404, E405, E406, E407, E407a ir E160a (iv);
2. siekiant užtikrinti, kad iš partijų imami mėginiai būtų reprezentatyvūs, maisto produktų stebėseną vykdyti laikantis Komisijos reglamente (EB) Nr. 333/2007⁽²⁾ nustatytų mėginių ėmimo procedūrų;
3. pašarų stebėseną vykdyti laikantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 152/2009⁽³⁾, nuostatų;
4. tyrimus atlikti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004⁽⁴⁾ III priedą, taikant tokių tyrimų metodą, kuris, kaip buvo įrodyta, leidžia gauti patikimus rezultatus;
5. gyvsidabrio tyrimą verčiau atlikti nustatant metilo gyvsidabrio ir suminio gyvsidabrio kieki, o arseno tyrimą – nustatant neorganinio arseno ir suminio arseno bei, jei įmanoma, kitų susijusių formų arseno kieki;
6. nurodyti rūšis ar priedų numerius bei tai, ar buvo tiriami švieži, džiovinti ar perdirbti produktai; jei įmanoma, taip pat nurodyti produktų kilmę (laukiniai ar auginami), derliaus nuėmimo datą ir vietą, ištirtą jūrinio vandens augalo dalį ir informaciją ant galutinių produktų etiketės, jeigu ji pateikiama;

(1) 2002 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/32/EB dėl nepageidaujamų medžiagų gyvūnų pašaruose (OL L 140, 2002 5 30, p. 10).

(2) 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 333/2007, kuriuo nustatomi mėginių ėmimo ir analizės metodai vykdant mikroelementų ir perdirbant maistą susidarantių teršalų koncentracijos maisto produktuose kontrolę (OL L 88, 2007 3 29, p. 29).

(3) 2009 m. sausio 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 152/2009, nustatantis oficialiai pašarų kontrolei taikytinus Bendrijos ėminių ėmimo ir analizės metodus (OL L 54, 2009 2 26, p. 1).

(4) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).

7. reguliariai teikti stebėsenos duomenis Europos maisto saugos tarnybai, nurodant EFSA prašomą informaciją ir naudojant EFSA nustatytą elektroninę formą, kad ji galėtų juos kaupti vienoje duomenų bazėje.

Priimta Briuselyje 2018 m. kovo 19 d.

Komisijos vardu
Vytenis ANDRIUKAITIS
Komisijos narys
